

1. 11. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zastoupení při výkonu funkce opatrovníka

Zákon č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“) v ust. § 24 stanoví, že zástupce zastoupeného musí jednat osobně. Dalšího zástupce si může ustanovit, jen jestliže je to právním předpisem stanoveno nebo účastníky dohodnuto. Přičemž i z právních úkonů dalšího zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Předmětné ustanovení se vztahuje, jak na případ zákonného, tak smluvního zastoupení. Zatímco v případě smluvního zastoupení uzavření takové dohody mezi zastoupeným a zástupcem nic nebrání, neboť k takovému úkonu jsou oba právně způsobilí, pak zákonný zástupce osoby omezené či zbavené ve způsobilosti k právním úkonům má situaci o to těžší, neboť mu ipso facto chybí druhá smluvní strana, která by byla sto takové právní jednání podstoupit pro nedostatek patřičné způsobilosti k právním úkonům. Znamená to však, že práva a povinnosti opatrovníka v rozsahu, ve kterém je může na základě rozhodnutí státního orgánu vykonávat za zastoupeného, nemůže na základě smluvního zmocnění vykonávat třetí osoba?

Jak již bylo shora řečeno, **osobní výkon funkce zákonného zástupce** brání tomu, aby se při ní opatrovník mohl nechat zastoupit třetí osobou, avšak na druhou stranu není na překážku tomu, aby mohl jménem zastoupeného s touto osobou uzavřít **dohodu o plné moci** (např. ve formě smlouvy příkazní či mandátní), neboť dle Stanoviska občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 9.10. 1986, sp. zn. Cpj 227/85, Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 1987, publ. pod č. 17 platí, že: *„Udělení plné moci k zastupování opatrovance je osobním výkonem práv a povinností opatrovníka, které plní z důvodu své funkce vůči opatrovanci, a to v souladu s ustanovením § 24 o. z. Toto ustanovení, jež zdůrazňuje, že zástupce (tedy i opatrovník) musí jednat osobně, má na zřeteli to, aby si opatrovník nezvolil za sebe zástupce k tomu, aby za opatrovníka práva vykonával, je však v souladu s osobním výkonem povinností opatrovníka, aby zabezpečil ochranu práv a oprávněných zájmů opatrovance tím, že právě jemu zvolí v rámci výkonu svých práv a povinností zástupce.“* Na tomto závěru setrvává i nynější judikatura – srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 856/2011, ze dne 15.12. 2011.

Domnívám se, že taková **dohoda o plné moci** a následně na základě ní udělená **plná moc** nevyžaduje schválení opatrovnického soudu podle ust. § 28 OZ, ledaže by šlo o dohodu **úplatnou**, která by vybočovala z **běžné správy** majetku zastoupeného. Tak např. pokud by opatrovník za opatrovance uzavřel jeho jménem a na jeho účet s advokátem **smlouvu o poskytování právních služeb** za účelem zastupování např. v řízení před civilním soudem, pak taková **smlouva** jistě bude vyžadovat schválení opatrovnickým soudem, neboť právní služba zde není poskytována opatrovníku, nýbrž opatrovanci, kterého stíhá povinnost platit smluvní či mimosmluvní odměnu, což za **běžnou záležitost** v intencích ust. § 28 OZ považovat zřejmě nelze. Stejně tak by se následné podání žaloby neobešlo bez shora uvedené součinnosti ze strany soudu, k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 856/2011, ze dne 15. 12. 2011, který lze použít i pro účely výkonu funkce opatrovníka: *„Podání odpůrčí žaloby se týká oblasti správy majetku nezletilého dítěte a nelze je považovat za běžnou záležitost, jež by svou povahou patřila do běžné správy jeho majetku (za běžné hospodaření s jeho majetkem). Spor z odpůrčí žaloby může mít do majetkové sféry nezletilého dítěte významný dopad, a to již jen z hlediska možných pohledávek na náhradu nákladů řízení. Proto podání takové žaloby za nezletilé žalobce vyžaduje schválení soudu (soudu péče o nezletilé). Nedostatek tohoto souhlasu je odstranitelným nedostatkem podmínky řízení ve smyslu ustanovení §*

104 odst. 2 o.s.ř.“

Co se týče druhu **plné moci**, pak lze zřejmě bez výhrad souhlasit s udělením **speciální plné moci** k určitému druhu či okruhu úkonů, resp. **individuální plné moci** k jednotlivě určenému úkonu. Je však možné třetí osobě udělit **generální moc**?

Domnívám se, že to možné je, neboť tímto v žádném případě nedochází k přenesení výkonu funkce opatrovníka na třetí osobu, ta opatrovníkem totiž zůstává i nadále a udělenou **generální moc** může kdykoliv jménem opatrovnice odvolat (ust. § 33b odst. 3 OZ). Takový závěr je možné dovodit např. z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 2850/99 ze dne 23.8. 2001, který stanoví, že: „*Opatrovník může zmocnit jinou osobu k zastupování opatrovnice v tom rozsahu, v jakém je oprávněn za účastníka jednat.*“

Pokud jde o formulaci **generální plné moci**, je možné se inspirovat následujícím rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Odo 1061/2004, ze dne 29.11. 2005: „*Jestliže jednatel zmocní třetí osobu k tomu, aby společnost „zastupovala ve všech věcech“, rozumí se tím v plném rozsahu oprávnění jednatele této společnosti; nejde o přenos jednatelejšího oprávnění na třetí osobu, který by byl v rozporu se zákonem, ale o platnou tzv. generální plnou moc.*“ Pro naše účely by tedy **generální plná moc** mohla vypadat následovně: „*Pan xxx zmocňuje paní yyy, aby jej zastupovala ve všech věcech, rozumí se tím v plném rozsahu oprávnění opatrovníka.*“ Základní povinností opatrovníka pak bude dohlížet nad výkonem činnosti třetí osoby, neboť z **osobního výkonu funkce** lze dovodit, že bude odpovídat **za výběr vhodné osoby** (tzv. *culpa in eligendo*). Výslovná úprava v tomto směru nicméně chybí – to však nikoliv na dlouhou dobu – srov. ust. § 438 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník: „*Zástupce jedná osobně. Dalšího zástupce může pověřit, je-li to se zastoupeným ujednáno nebo vyžaduje-li to nutná potřeba, odpovídá však za řádný výběr jeho osoby.*“



Vladimír Janošek,

student 4. ročníku Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)

- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)